

Forshaga kommun

kommun@forshaga.se

Beslut efter uppföljning för grundskola

efter tillsyn i Dejeskolan 4-9
i Forshaga kommun

Uppföljning av tillsyn i Dejeskolan 4-9

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Forshaga kommun under hösten 2018. Skolinspektionen fattade den 28 januari 2019 beslut efter tillsyn för Dejeskolan 4-9. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Forshaga kommun inkom med den 20 augusti 2019, kompletterande redovisning som inkom den 25 september 2019 samt uppföljningsbesök genomfört den 11 och 12 december 2019.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Forshaga kommun att **senast den 18 september 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Forshaga kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Elevhälsan ska arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande och stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I detta ingår exempelvis att:

- den samlade elevhälsan ska arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande utifrån de behov som finns på Dejeskolan 4-9.
- för att ta reda på vilka behov av insatser av förebyggande och hälsofrämjande karaktär som finns på skolenheten, och som bör ingå i

elevhälsans årshjul under läsåret, ska elevhälsan genomföra en kartläggning och analys av behoven på skolenheten och prioritera att genomföra de insatser som denna analys visar att det finns behov av. Insatserna ska utvärderas och dokumenteras.

- o det förebyggande och hälsofrämjande arbete som redan påbörjats på skolenheten ska planeras och genomföras så att det kommer eleverna till del.
- o rektorn ska se till att samtliga professioner som enligt skollagen ska ingå i elevhälsan också är delaktiga i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete och bidrar med sitt perspektiv och sin kompetens i diskussionerna om vilka förebyggande och hälsofrämjande insatser som är relevanta att genomföra.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen förelade i beslut den 28 januari 2019 Forshaga kommun att senast den 28 augusti 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterades i beslutet. I beslutet konstaterade Skolinspektionen bland annat att det fanns brister i elevhälsans arbete som innebar att elevhälsan inte främst användes förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det fanns visserligen någon insats som kan betraktas som förebyggande och som bedrevs av elevhälsan, men detta var bara en del av elevhälsans pågående arbete på skolan. Den största delen av deras tid ägnades åt åtgärdande insatser istället för att främst vara förebyggande.

Huvudmannens redovisade åtgärder

Av den redovisning av vidtagna åtgärder som Forshaga kommun inkom med den 20 augusti 2019 framgår att nya rutiner för elevhälsoarbetet och en ny dagordning för elevhälsomötena tagits fram på skolenheten. Rutinerna har enligt huvudmannen lett till att specialpedagog, speciallärare, kurator och skolsköterska fått tid till exempelvis handledning av personal och observationer i kapprum och korridorer som i sin tur lett till ett förebyggande arbete. Gällande dagordningen har man lagt punkter om hälsofrämjande och förebyggande arbete först för att fokus ska hamna på de frågorna. Enligt huvudmannen har elevhälsoteamet på skolenheten gjort en analys av elevhälsans arbete under slutet av höstterminen 2018 samt under vårterminen 2019. I analysen har mönster identifierats i det åtgärdande arbetet och insatser på gruppnivå har satts in för att möta enhetens behov ur ett hälsofrämjande perspektiv. Bland annat har en av skolpsykologerna tillsammans med specialpedagog och kurator genomfört ett arbete i årskurs 8, uppger huvudmannen. Specialpedagog har sett över vilka kartläggnings- och

screeningmetoder som används på skolenheten så att de elever som är i behov av extra anpassningar och särskilt stöd identifieras. Utifrån resultatet av trygghetsenkäten som genomfördes i mars 2019 kunde tydliga mönster identifieras som föranledde ett arbete kring hur man skapar arbetsro i klassrummen och hur man bemöter varandra. Av redovisningen framgår inte elevhälsans del i detta arbete. Elevhälsoteamet har samverkan både med kommunens ungdomscoach och socialtjänsten vilket anges ha givit underlag för förebyggande åtgärder på gruppnivå. Ett arbete med att "NPF-säkra" skolan (anmärkning: anpassa skolmiljön för elever med neuropsykiatriska funktionshinder) är i ett inledande skede, men huvudmannen uppger att man avvaktar att gå vidare med detta tills nulägesanalys och åtgärder i Samverkan för bästa skola (SBS) är klara. En samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) gällande tillgänglig lärmiljö har också inletts, men även denna insats avvaktar man med på grund av arbetet med SBS. Huvudmannen uppger vidare att man anser att det arbete med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i undervisningen som lärarna genomför också är ett hälsofrämjande och förebyggande arbete då man vet hur viktigt det är för skolenhetens elever att kunna uttrycka sig.

Vidare beskriver huvudmannen kommunövergripande insatser såsom "Se hela eleven" och en kompetensutvecklingsinsats i regi av regionalt utvecklingscentrum vid Karlstad Universitet under titeln "Hälsofrämjande perspektiv i skolmiljö". Till redovisningen har huvudmannen bifogat dokumentet "Plan för hälsofrämjande arbete i Forshaga kommun". Här beskrivs bland annat ovan nämnda arbete för att utveckla samtal och dessutom satsningar på estetisk lärprocess, fysisk aktivitet och rörelse under skoldagen samt språkutvecklande arbetssätt utifrån ett kommunövergripande perspektiv.

Resultaten av de vidtagna åtgärderna är, enligt huvudmannen, att elevhälsoteamet har mer tid att arbeta med till exempel handledning till personal, observationer och hälsofrämjande och förebyggande arbete på gruppnivå. Vidare framhåller huvudmannen att elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete nu har en mer framskjuten plats på elevhälsoteamsmötena. Därutöver anges att samarbetet med bland annat kommunens ungdomscoach och socialtjänst har förbättrats. Genom arbetet med "Se hela eleven" har ett gemensamt underlag för utvecklingssamtal tagits fram för hela kommunen och parsamtal har införts som ett naturligt arbetssätt i samtliga klassrum.

I den av Skolinspektionen begärda kompletterande redovisningen som inkom den 25 september 2019 ger huvudmannen exempel på förebyggande och hälsofrämjande åtgärder på gruppnivå som elevhälsan vidtagit eller planerar att vidta utifrån ovanstående redogörelse. Dessa är hälsosamtal, trivselenkät,

handledning av personal i ledning och stimulans och presentation av elevhälsoteamets olika roller i alla årskurser. I årskurs 8 och 9 har det arbetats med motivation och information om framtiden. Skolans värdegrundsgrupp, uppger huvudmannen, arbetar aktivt med värdegrund i personalgruppen, till exempel genom planerade aktiviteter under studiedagar som personalen sedan tar med sig och arbetar vidare med i sina grupper. På begäran har huvudmannen bifogat dokumentet "Lokal elevhälsoplan Dejeskolan uppdaterad 2019-09-09". Denna elevhälsoplan omfattar hela Dejeskolan och inte enbart Dejeskolan 4-9. Av dokumentet framgår att hela elevhälsoteamet träffas två gånger per vecka och att målen för läsåret 2019/2020 är att skolans elever når kunskapskraven i de olika ämnena och att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Detta vill elevhälsoteamet uppnå genom att utveckla lärmiljöerna i de olika klasserna, utveckla EHM-arbetet (EHM= elevhälsomöten) för ett fortsatt nära samarbete med pedagogisk personal samt utveckla arbetslagens elevhälsoarbete. I elevhälsoplanen finns en läsårsplan för elevhälsoarbete. Av denna plan framgår när uppföljningar av till exempel betygsvarningar, extra anpassningar, åtgärdsprogram och frånvaro ska ske. Även när trivselenkät och utvärdering av EHT och EHM – mål och aktiviteter – ska ske anges. Huvudmannen beskriver att man arbetar med den lokala elevhälsoplanen genom att den finns tillgänglig på intranätet och att den vid varje skolstart eller nyanställning går igenom med all personal. Vidare beskriver huvudmannen att, för att säkerställa att planen följs, har elevhälsoteamet stående punkter på sin dagordning, kopplade till planen. Elevhälsoplanen utvärderas och revideras också en gång per år.

Skolinspektionens uppföljningsbesök

Elever i årskurserna 7, 8 och 9 uppger i intervju att elevhälsan har varit ute i klasserna och presenterat sig för dem. Skolpsykologen har arbetat med eleverna i årskurs 9 om temat lust och motivation, vilket är en fortsättning av det arbete som genomfördes förra läsåret. Eleverna i årskurs 7 och 8 har inga planerade aktiviteter med elevhälsan, uppger de. Lärare i årskurserna 4, 5 och 6 berättar att när det gäller det förebyggande arbetet med trygghet rör sig representanter för elevhälsan i korridorerna, men de är inte med och planerar exempelvis den uppstartsday som lärarna genomför med eleverna. Lärare i årskurserna 7, 8 och 9 och representanter för elevhälsan uppger att kuratorn är den representant för elevhälsan som är med i skolans värdegrundsgrupp. På så sätt är elevhälsan involverad i arbetet med värdegrund och trygghet, tillägger de.

När det gäller elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete i övrigt berättar lärarna att elevhälsan går en kurs om elevhälsans roll genom SPSM. De uppger att det inte finns några konkreta avtryck i verksamheten av detta ännu.

Av intervju med representanter för elevhälsan framgår att de tillsammans med rektorerna för Dejeskolan F-3 och 4-9 har påbörjat en utbildning hos Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) som gäller utveckling av elevhälsans arbete. De har genomgått tre av sex moduler, och tid finns avsatt varannan vecka för att de ska arbeta med uppgifter och områden i utbildningen. Modulen som handlar om hälsofrämjande och förebyggande arbete har representanterna för elevhälsan, vid tiden för uppföljningsbesöket, ännu inte genomfört.

När det gäller den trivselenkät som genomfördes bland eleverna i oktober 2019 uppger representanterna för elevhälsan att en av skolpsykologerna var med och tog fram frågorna. Två högstadielärare har arbetat med analys utifrån resultaten för båda skolenheterna Dejeskolan F-3 och 4-9. När det gäller konkreta förebyggande och hälsofrämjande åtgärder som elevhälsan varit delaktig i berättar representanterna för elevhälsan att handledning till arbetslagen på Dejeskolan 4-9 är en åtgärd som kan förekomma. Handledningen kan handla om att se till att nyttja arbetslagets gemensamma kompetens, tillägger de. Vidare har en av skolpsykologerna bedrivit ett arbete varannan vecka i årskurs 9 inom ett projekt kallat "Lust". Kuratorn följer också, med eleverna, upp det värdegrundsarbete som bedrivs i årskurs 4-6.

Gällande projektet "Se hela eleven" säger representanter för elevhälsan att detta är kommunövergripande och har behandlat gemensamt synsätt och bemötande av eleverna samt samtalets vikt i detta. Till exempel har en mall för utvecklingssamtal tagits fram utifrån friskfaktorer och vad som gynnar utveckling av dessa. När det gäller kompetensutvecklingssatsningen i regi av regionalt utvecklingscentrum vid Karlstad universitet under titeln "Hälsofrämjande perspektiv i skolmiljö" berättar representanterna för elevhälsan att deltagare i projektet är lärarrepresentanter och representanter för elevhälsoteam från flera skolenheter i Forshaga kommun. Lärarna ska arbeta med uppgifter och områden i sina klasser mellan utbildningstillfällena. Det finns ingen tydligt dokumenterad process inom ramen för projektet, uppger en av representanterna för elevhälsan, utan de olika inslagen i utbildningen kan ses mer som inspiration. Syftet är att presentera ett "smörgåsbord" där deltagarna sedan får välja vad de vill arbeta med. Representanten för elevhälsan säger vidare att det på Dejeskolan 4-9 inte varit tydligt hur ett gemensamt förebyggande och hälsofrämjande arbete utifrån projektet ska ske – det är snarare så att enskilda lärare bedriver arbete som inte är dokumenterat.

Rektorn för Dejeskolan 4-9 beskriver i intervju att elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande genom att handleda lärarna när det till exempel handlar om problematik med matematikundervisningen på gruppnivå. Vidare finns elevhälsan med som en resurs för lärarna när de ska

prata om droger med eleverna. De observationer som representanter för elevhälsan genomfört i kapprum och skolans café har bland annat lett till att bemanning med rastvärdar införts och att caféet har fått ökade öppettider. När representanter för elevhälsan har genomfört observationer i klassrum har elevernas placering och tydlig uppstart och avslut av lektionerna vidtagits som förebyggande åtgärder.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena anges att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- och sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv (prop.2009/10:165 s. 277).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att den brist som konstaterats i Skolinspektionens beslut den 28 januari 2019 inte har avhjälpats. Tillsynen visar att skolan visserligen har vidtagit vissa åtgärder för att komma tillrätta med bristen gällande elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete sedan Skolinspektionens tidigare beslut, men arbetet uppfyller ännu inte skollagens krav. Utredningen visar att flera planerade insatser av förebyggande karaktär inte har genomförts i avvaktan på arbetet inom Samverkan för bästa skola. Bland de åtgärder som planerats, men som ännu inte genomförts, ges exempel på att skolan i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten ska arbeta med tillgänglig skolmiljö. Vidare framkommer att de flesta insatserna som hittills genomförts har varit riktade till elevhälsan som grupp och/eller till lärarna och det arbetet har ännu inte kommit eleverna till del. Exempelvis har ett årshjul för elevhälsans arbete införts och en förändring av elevhälsans arbetssätt har påbörjats. Av varken den elevhälsoplan som tagits fram för skolenheten, huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder eller intervjuer under uppföljningsbesöket framgår några som helst hälsofrämjande åtgärder som elevhälsan har genomfört som en samlad resurs. Därför konstaterar Skolinspektionen att elevhälsan som samlad resurs fortfarande i begränsad utsträckning används för förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Motivering till val av verktyg

Forshaga kommuns verksamhet vid Dejeskolan 4-9 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Forshaga kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Forshaga kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp grundskoleenhetens resultat och trygghet och studiero, och dokumentera denna uppföljning. I detta ingår exempelvis att:
 - o rektorn, förutom en dokumenterad uppföljning av kunskapsresultaten, också ska göra en sådan gällande trygghet och studiero.
- Rektorn ska, utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen, besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder för skolenheten och dokumentera de beslutade åtgärderna. I detta ingår exempelvis att:
 - o rektorn tydligt dokumenterar de beslutade utvecklingsåtgärderna.
- Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras. I detta ingår exempelvis att:
 - o rektorn i exempelvis handlingsplaner dokumenterar planeringen och genomförandet av utvecklingsåtgärderna.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens tidigare beslut*

Skolinspektionen förelade i beslut den 28 januari 2019 Forshaga kommun att senast den 28 augusti 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterades i beslutet. I beslutet konstaterade Skolinspektionen bland annat att det fanns brister i skolans arbete med att följa upp och utveckla verksamheten. Tillsynen visade att rektorn påbörjat ett arbete med att systematiskt följa upp och analysera verksamhetens resultat för att kunna identifiera prioriterade utvecklingsområden. Dock var det ett arbete som nyligen påbörjats och som ännu inte var fullt genomfört. Bristerna i det systematiska kvalitetsarbetet uppgavs bero på att det sedan tidigare saknades en allsidig uppföljning och analys av skolans resultat. Därmed saknades ett underlag för rektorn att kunna besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder som är baserade på en analys av skolans resultat och behov.

Huvudmannens redovisade åtgärder

I den redovisning av vidtagna åtgärder som Forshaga kommun inkom med den 20 augusti 2019 uppger huvudmannen följande. Eftersom rektorn var helt ny på skolan vid tiden för tillsynen fanns inte förutsättningar för att visa upp en systematisk uppföljning av verksamhetens resultat och identifierade problemområden. Vid terminsslut vårterminen 2019 hade rektorn lärt känna sin verksamhet bättre och kunnat få in underlag för ett delårsbokslut enligt Forshaga kommuns rutiner. Inför läsåret 2019/2020 har huvudmannen i hela kommunen infört fyra analysperioder istället för tidigare två. Detta för att kunna se trender mitt i terminerna och hinna sätta in lämpliga åtgärder vid terminsslut. Höstterminen 2019 har en ny organisation införts på skolenheten med arbetslagsledare och nya förstelärare vilka ska ansvara för att det sker ett kontinuerligt systematiskt kvalitetsarbete på arbetslagsnivå. Huvudmannen uppger vidare att det systematiska kvalitetsarbetet kommer att utgöra ett problemområde att åtgärda i Samverkan för bästa skola (SBS).

Till redovisningen har huvudmannen bilagt dokumentet "Bokslut BUF 2018/2019 Ullerud 2018/2019". Dokumentet innehåller bokslutet för skolenheten Dejeskolan 4-9. Kunskapsresultaten för eleverna i årskurs 4 och 5 presenteras i en tabell där antalet elever – uppdelat på pojkar och flickor – som uppnått respektive ännu inte uppnått målen i de olika ämnena, anges. Gällande kunskapsresultaten i årskurs 6 redovisas antalet betyg F-A i samtliga ämnen samt snittbetyg för varje ämne. Denna redovisning är inte uppdelad utifrån kön. Meritvärdena (vilka som avses framgår inte) redovisas klassvis och också uppdelat på pojkar och flickor. Vidare finns en tabell med elevernas provbetyg från de nationella ämnesproven i årskurs 6 uppdelat både klassvis och utifrån

Beslut

2020-03-19

10 (18)

Dnr 43-2018:7486

kön. För årskurs 7-9 (där även resultaten för årskurs 6 finns med) redovisas meritvärdena (vilka som avses framgår inte) klassvis och också uppdelat på pojkar och flickor. I tabellen benämnd "Utvärdering Måluppfyllelse år 7-9" finns en sammanställning av hur många elever i varje årskurs, uppdelat på pojkar och flickor, som uppnått respektive inte uppnått målen i de olika ämnena. Någon redovisning av hur många elever som uppnått de olika betygsstegen återfinns inte i dokumentet. När det gäller resultat av de nationella proven i svenska, matematik och engelska i årskurs 9 sägs dessa finnas i en bilaga 2 som inte återfinns i det inskickade materialet. I texten kommenteras att resultaten i svenska var relativt goda, i engelska höga och i matematik överensstämmande med vad eleverna presterat innan. I löpande text kommenteras också resultaten av de nationella proven i SO och NO generellt, men någon redovisning av elevernas provbetyg finns inte i dokumentet. Under rubriken "rektors sammanställning och analys" kommenterar rektorn att han kan se att måluppfyllelsen har höjts på alla stadier. I dokumentet "Bokslut BUF 2018/2019 Ullerud 2018/2019" redovisas inte direkt resultat gällande den trivselenkät som genomfördes våren 2019 på skolenheten. Istället kommenteras det i dokumentet att skolan fick ett positivt resultat i sin helhet, samtidigt som det konstaterades att det fanns vissa områden att arbeta vidare med. I dokumentet "Trygghet- och trivselenkät Dejeskolan mars 2019" framgår att enkäten vände sig till elever i årskurs 4-9. I sammanställningen av resultaten som också finns i dokumentet redovisas i cirkeldiagram den procentuella andelen av samtliga elevers svar på de olika frågorna.

I huvudmannens kompletterande redovisning som inkom den 25 september 2019, anger huvudmannen att rektorn för Dejeskolan 4-9 har beslutat om prioriterade utvecklingsområden för läsåret 2019/2020, utifrån analys av resultat. Beslutade utvecklingsområden är att, genom skolenhetens nya arbetsorganisation, uppnå att arbetslagen har helhetsansvar för att genomföra uppdraget (såsom till exempel ämnesövergripande arbete) och att elevers behov är i fokus i allt planeringsarbete. Vidare anges att samarbete kring elever i behov av särskilt stöd prioriteras, att hinder i stadiegränserna undanröjs, att dialog och samverkan i och mellan arbetslag främjar en gemensam syn på lärande och att hänsyn tas till skolenhetens lokalmässiga förutsättningar. Hur dessa utvecklingsområden är kopplade till skolenhetens resultat framgår inte, och de finns inte dokumenterade i dokumentet "Bokslut BUF 2018/2019 Ullerud 2018/2019".

Skolinspektionens uppföljningsbesök

Rektorn för Dejeskolan 4-9 uppger i intervju att han identifierade utvecklingsområdena för skolenheten som nyanställd förra året. Nu finns

fungerande arbetslag som leds av arbetslagsledare. Dessa är med och utvecklar rutiner och tillvägagångssätt i det systematiska kvalitetsarbetet. Förstelärarna leder också kvalitetsarbete utifrån sina uppdrag. Underlag finns också från skolans analysgrupp inom projektet Samverkan för bästa skola. De utvärderingar som sker i de olika konstellationerna delges rektorn. Vidare berättar rektorn att en utvärdering av utvecklingsområdena och områden inom ramen för Samverkan för bästa skola kommer att ske efter jul 2019, och den huvudsakliga utvärderingen sker i juni 2020. Rektorn säger dock att arbetslagen ännu inte har handlingsplaner med åtgärder utifrån ett analyserat resultat. Elevernas kunskapsresultat mäts och följs upp vid fyra tillfällen om året, säger rektorn, och analysarbete pågår av vad de senaste resultaten beror på. Inom ramen för Samverkan för bästa skola har det identifierats att det finns vissa ämnen med sämre resultat. Dock är analysarbetet inte helt genomfört, och några konkreta åtgärder utifrån uppföljning av resultaten har inte vidtagits, förutom att personal har genomgått utbildning i motiverande samtal, uppger rektorn.

Rättslig reglering

I skollagen anges att rektor ska ansvara för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att de brister som konstaterats i Skolinspektionens beslut den 28 januari 2019 inte har avhjälpats. Tillsynen visar att rektorn visserligen har vidtagit vissa åtgärder för att komma tillrätta med bristerna gällande det systematiska kvalitetsarbetet sedan Skolinspektionens tidigare beslut, men arbetet uppfyller ännu inte förordningarnas krav. Dokumentationen av det senaste systematiska kvalitetsarbetet innehåller sammanställningar av vissa kunskapsresultat på Dejeskolan 4-9, men exempelvis redovisningar av resultaten av de nationella ämnesproven i SO och

NO saknas. I dokumentationen av det senaste systematiska kvalitetsarbetet saknas också en sammanställning av resultaten av arbetet med trygghet och studiero. Dessa resultat återfinns i ett annat dokument som huvudmannen inkommit med till Skolinspektionen. Vidare saknas dokumentation av de identifierade och beslutade utvecklingsåtgärderna, som huvudmannen uppger ska finnas på skolenheten. När det gäller planering och genomförande av dessa utvecklingsåtgärder har de flesta av dessa, vid tiden för tillsynen, inte påbörjats och därmed saknas också dokumentation. Rektorn uppger att ett analysarbete pågår på skolenheten, vilket dock vid tiden för tillsynen ännu inte är helt genomfört.

Motivering till val av verktyg

Forshaga kommuns verksamhet vid Dejeskolan 4-9 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Forshaga kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Bedömning av tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Forshaga kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Undervisningen är strukturerad och utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 5 Kursplaner)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Forshaga kommun avhjälpt denna brist.

Motivering

Skolinspektionen beslutade den 28 januari 2019 att förelägga Forshaga kommun att senast den 28 augusti 2019 se till att elever som valt att läsa språkval i de specifika ämnena svenska och engelska under språkvalslektioner också får undervisning i dessa språk och att undervisningen i språkval inte skulle bestå av att elever istället använde tiden till att läsa ikapp i andra ämnen de kommit efter i. För att avhjälpa denna brist förelade Skolinspektionen huvudmannen och rektorn att se till att undervisningen i språkvalen svenska och engelska utgår ifrån läroplanen och kursplanerna i respektive ämne.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår det bland annat att undervisningen i språkval svenska och engelska utgår från läroplanen och kursplanerna i respektive ämne. Samtliga lärare på Dejeskolan 4-9 har deltagit i genomgång av vad styrdokumentet säger gällande språkval, och huvudmannen har gjort om sin ansökningsblankett gällande språkval inför årskurs 6 till höstterminen 2019 så att det framgår att eleverna kan välja mellan franska, spanska, tyska, engelska, svenska eller svenska som andraspråk. Rektorn har under vårterminen 2019 också gjort klassrumsbesök för att följa upp att undervisningen följer respektive kursplan. Vidare uppges att de lärare som ansvarar för undervisningen har lärarlegitimation för det ämne som de undervisar i. Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök berättar elev i intervju att hen läser engelska istället för moderna språk som språkval, och att det är engelska som studeras på dessa lektioner – inget annat.

Extra anpassningar och särskilt stöd***Bedömning av tidigare konstaterad brist***

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Forshaga kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; 3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Forshaga kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Skolinspektionen beslutade den 28 januari 2019 att förelägga Forshaga kommun att senast den 28 augusti 2019 se till att elever som bedöms vara i behov av utredning för särskilt stöd skyndsamt utreds samt att de elever som utifrån utredningen bedömts vara i behov av särskilt stöd också får sådant stöd i den omfattning och på det sätt de är i behov av.

Av huvudmannens redovisning framkommer det bland annat att alla rutiner och blanketter gällande särskilt stöd har reviderats och förtydligats på skolenheten. Med nya rutiner och externt stöd har man på skolenheten kommit ikapp med gamla ärenden och även haft möjlighet att utreda elevernas behov

av särskilt stöd. Vid uppföljningsbesöket säger lärare i intervju att specialpedagogen har gått igenom processen och ärendegången med arbetslagen och att hanteringen är snabbare och tydligare nu. Representanter för elevhälsan och rektorn uppger i intervju att elever numera kan få särskilt stöd i alla ämnen på skolenheten.

Bedömning och betygssättning

Bedömning av tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Forshaga kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Betyg beslutas om i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen; 10 kap. 15-20 §§ skollagen; 6 kap. 5 och 7 §§ skolförordningen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Forshaga kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Skolinspektionen beslutade den 28 januari 2019 att förelägga Forshaga kommun att senast den 28 augusti 2019 se till att lärare nyttjar all tillgänglig information om elevernas kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven vid betygssättning och att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav.

Av huvudmannens redovisning framkommer bland annat att direkt efter Skolinspektionens besök delades Skolverkets allmänna råd om betyg och betygssättning ut till samtliga lärare på skolenheten. Vidare har skolenhetens specialpedagog handlett lärare inom betyg och bedömning inför betygssättning. Under vårterminen 2019 har klasskonferenser genomförts i samtliga klasser där ett fokusområde varit diskussion om bedömning och betygssättning. Bland annat har det förtydligats på vilket underlag ett terminsbetyg respektive slutbetyg sätts. Av intervjuer under uppföljningsbesöket med lärare i årskurs 7-9 och rektorn för Dejeskolan 4-9 framgår att det på skolenheten finns en förstelärare som har som uppdrag att arbeta med området betyg och bedömning. Vidare framkommer att betyg och bedömning är ett område som fokuseras inom ramen för skolenhetens arbete i Skolverkets satsning Samverkan för bästa skola.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling***Bedömning av tidigare konstaterad brist***

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Forshaga kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Forshaga kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Skolinspektionen beslutade den 28 januari 2019 att förelägga Forshaga kommun att senast den 28 augusti 2019 se till att skolmiljön på Dejeskolan präglas av trygghet.

I huvudmannens redovisning framkommer bland annat att man på skolenheten genomfört en trygghetsenkät i mars 2019 och utifrån resultaten av denna vidtogs direkt åtgärder såsom ökad vuxennärvaro i korridorer och i skolans cafeteria. Vidare analyserade rektorn tillsammans med skolpsykolog svaren och identifierade områden att arbeta vidare med, som till exempel att göra fler planerade rastaktiviteter. Vidare har bland annat värdegrundsgruppen på Dejeskolan intensifierat sitt arbete, ny förstelärare med fokusområde "bemötande" och rastvaktsschema även för årskurserna 7-9 har införts från och med höstterminen 2019. Rektorn berättar i intervju vid Skolinspektionens uppföljningsbesök att platser som eleverna upplevt som otrygga har byggts bort. Till exempel har duschväggar installerats i omklädningsrummen vid idrotten. Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök uppger både lärare, elever, representanter för elevhälsan samt rektorn i intervju att tryggheten för eleverna har ökat på skolenheten. Rektorn och lärare tillägger att detta har man bland annat kunnat utläsa av den trygghetsenkät som genomfördes i oktober 2019. Skolinspektionen förutsätter att de planerade insatser som rektorn uppger ska genomföras för att säkerställa elevernas trygghet på Dejeskolan 4-9, kommer att implementeras och verkställas.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Bedömning av tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Forshaga kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Skolan ska säkerställa att eleverna deltar i utbildningen, informera elevens vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro, samt skyndsamt utreda frånvaron vid upprepad eller längre frånvaro. (7 kap. 17 och 19 a §§ skollagen)
- Elever ges en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet så att eleverna får pröva och utveckla sina intressen oberoende av könstillhörighet. (2 kap. 29 § skollagen; 10 kap. 8 a § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Forshaga kommun avhjälpit dessa brister.

Motivering

Skolans säkerställande av elevernas deltagande i undervisningen

Skolinspektionen beslutade den 28 januari 2019 att förelägga Forshaga kommun att senast den 28 augusti 2019 se till att rektorn tar ansvar för att utreda orsakerna till frånvaron för de elever som har långvarig, upprepad och omfattande frånvaro får att få dem att delta i utbildningen. Utredningen ska ske i samråd med elevens vårdnadshavare och elevhälsan.

I huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framkommer det bland annat att huvudmannen reviderat och aktualiserat den kommunövergripande rutinen gällande skolfrånvaro. Vidare infördes ett nytt arbetssätt för den "närvarogrupp" som funnits sedan tidigare på skolenheten. Mentorerna ansvarar för att varje vecka se över frånvaron för sina elever och lämna underlag till skolsköterskan. Skolsköterskan ser över frånvarostatistiken varje månad och vid frånvaro över 10 procent eller tidigare vid oro startas en utredning. Vid misstanke eller bekräftelse på att det handlar om problematisk frånvaro kallas till nätverksmöte. Vid detta möte kartläggs bland annat orsaker till frånvaron och lämpliga åtgärder beslutas. Arbetet med att säkerställa elevernas deltagande i undervisningen följs upp varje vecka på elevhälsomötena. I

intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn för Dejeskolan 4-9 under uppföljningsbesöket framkommer att rutinen gällande skolfrånvaro nu fungerar på skolenheten.

Eleverna erbjuds kontinuerlig studie- och yrkesvägledande verksamhet

Skolinspektionen beslutade den 28 januari 2019 att förelägga Forshaga kommun att senast den 28 augusti 2019 se till att eleverna erbjuds kontinuerlig studie- och yrkesorienterande verksamhet.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder och kompletterande redovisning framgår bland annat att från och med höstterminen 2019 finns en studie- och yrkesvägledare som arbetar 80 procent av heltid på skolenheten. Denne har exempelvis informerat samtliga berörda lärare och personal om den reviderade planen för studie- och yrkesvägledning och diskuterat med dem hur de kan arbeta utifrån den. Vidare har studie- och yrkesvägledaren under höstterminen 2019 genomfört olika informationsträffar, lektioner och vägledningssamtal med elever i årskurserna 5-9. Lärare uppger i intervju vid uppföljningsbesöket att den studie- och yrkesvägledande verksamheten nu fungerar väl på skolenheten. De tillägger att studie- och yrkesvägledaren, förutom traditionell vägledning, också har pratat med eleverna om studiemotivation.

Ytterligare brist A

Bedömning av tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Forshaga kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Rektorn säkerställer inte att eleverna erbjuds språkval i enlighet med författningarna. (10 kap. 4 och 8 §§ skollagen, 9 kap. 5-6 §§ skolförordningen, Lgr 11, 3. Kursplaner)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Forshaga kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Skolinspektionen beslutade den 28 januari 2019 att förelägga Forshaga kommun att senast den 28 augusti 2019 se till att elever i sitt språkval kan välja antingen svenska eller engelska som alternativ till ett modernt språk.

I huvudmannens redovisning framkommer bland annat att huvudmannen gjort om sin ansökningsblankett gällande språkval inför årskurs 6 till

Beslut

2020-03-19
18 (18)
Dnr 43-2018:7486

höstterminen 2019 så att det framgår att eleverna kan välja mellan franska, spanska, tyska, engelska, svenska eller svenska som andraspråk.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpta.

På Skolinspektionens vägnar

X Claes Börjesson

Claes Börjesson
Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Christina Sjögren

Christina Sjögren
Föredragande
Signerat av: Christina Sjögren

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Katrin Söderlind medverkat.